

μέ τῆ ζωῆ μου κολυμποῦν καί τρέχουν καί χαμπετοῦνε σαίτευτᾶ, σάν τᾶφρόστηθα τᾶ χελιδόνια στό ξαγνάντισμα τῆς πρώτης τους φωλιάς, τῆς χειμωνιάτικης φωλιάς τους.

Καί τᾶ ἔπουράνια χρυσογελάνε τώρα· καί ἡ Δύση μου ροδογελάει στό ἠλιόγεμά της τᾶρρητο.

Χίλιες χιλιάδες τώρα μαλαματένια, διαμαντόφυλλα ματάκια, σάν τίς ματιές τῶν γνώριμων, ἀγαπημένων μας ψυχῶν, μέ λαμπροχαιρετοῦνε, μοῦ σπιθογέφουν τώρα.

Εἶτανε δεῖλι, κ' εἶναι νύχτα.

Πῶς περνοῦνε οἱ τόσες στιγμές στό γλυκοθώρημά τους, στό γλυκοθώρημά τους τῶ τρισαγαπημένο, σάν τοῦ καληνῶρισματός τίς δακρύχαρες ματιές στό ἀκρογιάλι τῶ ζαφειρένιο τῆς πατρίδας, πού σέ λίγο θά πατήσῃ τῶ πόδι μου....

Τῶ καληνῶριμά τους μοῦ στέλνουν, λές, ὄλες μου οἱ ψυχές τοῦ νησιῦ μου, πετώντας ψηλάθε νά μέ καλοδεχτοῦνε στάπανεμο λιμάνι τῆς ἀγάπης μου, τῆς καλῆς μου τῆς ἀγάπης....

Δομένος στό θεῖον ἔρωτα τοῦ γυρισμοῦ θωρῶ, θωρῶ, καί πάει τῶ βαρκάκι μου τόμορφοσμιλεμένο πάει....

Κι' εἶναι νύχτα· νύχτα μυριάστειρη, πεντάμορφη νύχτα· ὄλα της γελοῦν καί κελαιδοῦνε γύρω μου....

Ἄ, νά τῶ φανάρι....

Παραδομένο; στοῦ φωτός του τῶ αἰνίγμα, πού τόσο φωτεινά πάντα ξεδιαλύνεται στοῦ ξένου καρκοκέρη τᾶγνάντισμα, κάτι ἄξαφνα μέ κρατάει, μέ σφιχταρπάζει, μέ τραντάζει ἀδόκητα....

Ὡ τὴν καλή μου τῆ βαρκούλα ...

Τὴν ἐθρυφαλλισεν ἡ Ξέρα, ἡ μυριόδομη λάμια τοῦ δαιμονισμένου τοῦ βουθῶ!

Κ' ἐγὼ τώρα πιά κατᾶμονος κολυμπώντας, νεκρολαχανιασμένος πέφτω στό πολυφίλητο ἀκρογιάλι.

Καί τὴν ἄλλη χαραυγὴ ξυπνώντας μέ δυὸ τῆς ἀγάπης μου φιλιὰ, τᾶ πρώτα λές φιλιὰ τῆς παντοδυναμῆς μου τῆς ἀγάπης, ἐφάναξα :

Πάει τῶ βαρκάκι μου, τόμορφοσμιλεμένο μου πάει...για πάντα πάει!

Σπέτες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ

Πρὸς τὸν ἐκδότη τῆς «University Review».

Κύριε,

Ἀπαντώντας στήν κριτικὴ τῆς κ. Δραγοῦμη πάνου στό ἄρθρο μου γιά τᾶ νεοελληνικά θέλω μέ τὴν ἀδεία σας νά κάμω δυὸ ἢ τρεῖς κοντόλογες παρατηρήσεις.

Ἡ κ. Δραγοῦμη διαψεύδει ἐκεῖνο πού εἶπα γιά τῶ ἔδωλιον, ἀνάκλιτρον κτλ., πὼς αὐτὰ γράφονται μόνο, μὰ δὲ λέγονται. Βεβαιώνει πὼς τᾶκούει κάθε μέρα στίς ἑμιλίες τῶν παιδιῶν καί τῶν ὑπερετῶν, λησμονεῖ ὅμως ὅτι λίγες ἀράδες πῶ μπρός ἢ ἴδια μᾶς εἶχε πῆ πὼς αὐτὰ εἶναι ἀκαθαρὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά». Μιά τόσο μεγάλη ἀντίφαση καταστρέφει κάθε ἀντιλογία γιά τὴ σωστάδα τοῦ λεξιλογικοῦ μέρους τῆς διατριβῆς τῆς κ. Δραγοῦμη. Μὰ οὔτε τῶ γραμματικὸ τῆς μέρους εἶναι πῶ γερὸ,

ἀφοῦ γιά δείγμα τῆς γλώσσας ἀνθρώπου διαβασμένου παραφράζει τὸ : Ἄποκ. 7. 1 σὲ : ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης οὔτε ἐπ' οὐθενὸς δένδρου κἀνοντας μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸ δυστυχισμένο τοῦτον ἄνθρωπο νά λῆη : ἵνα-οὔτε.

Ἡ κ. Δραγοῦμη μᾶς δίνει δέκα τέτιες παράφρασεις ἀπ' τὴ Νέα Διαθήκη καί τίς συγκρίνει μέ τᾶντίστοιχὸ τους πρωτότυπο κείμενο. Ὁ παραλληλισμὸς μποροῦσε νά δείξῃ, ὅπως σκοπεῖ νά δείξῃ, θαυμαστὴ ὁμοιότητα τῆς γλώσσας τῆς Νέας Διαθήκης καί τῆς γλώσσας ἀνθρώπου διαβασμένου τῆς ἐποχῆς μας· ἀλήθεια, μποροῦσε γλωσσολογικὰ νά μᾶς δείξῃ πὼς ἔμεινε σχεδὸν στάσιμη ἡ γλώσσα κάπου δυὸ χιλιάδες χρόνια. Μὰ γιὰ τί τάχα νά σταθοῦμε στή Νέα Διαθήκη; Σὰ δεχτοῦμε τὴν παραφραστικὴ ἀρχὴ πού ἀκρολῶθησεν ἡ κ. Δραγοῦμη εἶναι πολὺ εὐκόλο τὸν Ὀμηρικὸ λόγον νά τόνε φέρομε στὰ χρόνια μας. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ, ἂν ἐφαρμοζότανε στοὺς πρώτους δυὸ στίχους τῆς Ἰλιάδας, θά μᾶς ἔδινε τὰκόλουθα :

Μῆνιν ἄειδε θεὰ — Τὴν ἀπολυμένην ἄδε, θεὰ Πηληϊάδα Ἀχιλλεύς — τοῦ Πηλεϊάδου Ἀχιλλεύς ὀλομένην, ἡ μυρία — ἡ ἔθνηκε μυρία ἄλγη Ἀχαιοῖς ἄλγη ἔθνηκε — εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς.

Ἄν μποροῦσε ὁ Ὀμηρὸς νά μᾶς ξανακοπίσῃ, θᾶλεγε πὼς βρίσκεται σχεδὸν μεταξύ σὲ παλιούς του φίλους.

Θά συμβουλέψω τὴν κ. Δραγοῦμη νά ὑποβάλῃ τὸ ἄρθρο της στήν ἐξέταση φιλικῶν τῆς προσώπου ἐιδικοῦ στό ζήτημα. Θά δῆ τότες ξάστερα πὼς τὸ λεξικὸ καί γραμματικὸ του ὕλικὸ χρειάζεται ἀναθεώρηση πέρα γιά πέρα.

Ἐπάρχει μολαταῦτα τουλάχιστο ἓνα σημεῖο πού ἔχει σοβαρὸ χαραχτῆρα στή διατριβὴ αὐτὴ. Εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ δημοτικὴ Ἑλληνικὴ παριστάνει ἓνα βάρβαρο μίγμα Ἑλληνικῆς, Τούρκικης καί Ἀρβανίτικης γλώσσας—μιά γνώμη πού τὴν ἔχουν δυστυχῶς οἱ πειότεροι ἀπ' τοὺς συμπολίτες μου καί πού προξένησε ὡς τώρα ἀλογάριαστη ζημιὰ. Τώρα, ἂς δοῦμε τί λένε οἱ εἰδικοί ἐπιστήμονες. Σήμερα διάβαξα μιὰ πραγματεία τοῦ καθηγητῆ Moulton γιά τὴν «Ἑλληνικὴ γλώσσα στήν ὑπερσία τοῦ Χριστιανισμοῦ». Βρίσκεται μέσα στίς «Ἐναίσιμες διατριβές πού ἔγιναν ἀπὸ μέλη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Μάντσεστερ κατὰ τὸ 1904—5». (Manchester: The University Press). Ὁ καθηγητῆς Moulton λείει στή σελ. 166 : «Ἡ περιφρονημένη αὐτὴ γλώσσα εἶναι ἡ κληρονόμα ἀδιάκοπης ἐξέλιξης πού βασταίει ἀπ' τὸν Ὀμηρὸ, ἀπὸ πρὶν τρεῖς χιλιάδες χρόνια, καί φτάνει μῖσο τῆς κλασσικῆς, τῆς Ἑλληνιστικῆς, τῆς Βυζαντινῆς, καί τῆς Μεσαιωνικῆς ἐποχῆς ἴσα μέ τίς μέρες μας». Καί πάλι στή σελ. 167 : «Μάθαμε ἀρκετὰ γιά νά δείξουμε πὼς τὸ κάθε τι πού βρίσκεται στή σημερινὴ μιλημένη Ἑλληνικὴ κρατάει ἀπ' τὴν Ἑλληνικὴ πού μιλοῦτανε πρὶν δυὸ χιλιάδες χρόνια». Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐποπῆ ἡ δημοτικὴ Ἑλληνικὴ μπορεῖ νά θεωρηθῆ ὡς θησαυρὸς πολῦτιμο; παγκόσμιας σημασίας. Μ' ἀλλοίμονο! σκληρὴ μοῖρα ἐμπιστεύτηκε τὴ φύλαξή της σ' ἀνθρώπους πού θαροῦνε ντροπὴ τὸ ἔργο αὐτὸ καί χαίρουνται γιά τὴν καταστροφὴ της.

Μένω κτλ.

Δίβερπουί

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΣΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗ

Εἶταν νύχτα φεγγαρόφωτη. Θυμάσαι πού καθόσουνα στό παραθύρι καί περνοῦσα ἀπὸ κάτω καί τραγουδοῦσα τὸ τραγοῦδι· κείνο τ' ὄμορφο πού καί σήμερα ἀκόμα ἄμα τὸ θυμηθῶ μοῦ ραγίζει τὴν καρδιά, πού καί σήμερα μέ κάνει νά κολυμπῶ στὰ δάκρυα ;

Κάπου καί κάπου νά βρεθῆ
κάπου καί πού νά λάχῃ
κοπέλλα μέ ξανθὰ μαλλιά
καί μαῦρα μάτια νάχῃ...

Σήκωσα τὰ μάτια μου ψηλά καί σ' εἶδα κι' ἀνεστῆναξα... Ἐίχασες τὰ λόγια σου ;

«Εἶν' ὄμορφο τὸ τραγοῦδι σου, παληκάρη, κι' ὄμορφο τὸ τραγοῦδάς» Αὐτὰ δὲ μοῦπες μ' ἓνα ἄχ! πού βγήκε βαθειὰ ἀπὸ τὰ πονεμένα σου τὰ στήθια;

Σάν πού λυγίται λεῦκα ἀπ' τὸν ἄνεμο, ἔτσι καί σὺ τὸ πλαστερὸ κορμί σου λύγισες, πρόβαλες σὰ νεράιδα τ' ὄμορφο σου κεφαλάκι καί τὸ μισὸ σου τὸ κορμί, ἀπλωσες τὰ παγοκρούσταλλα χεράκια σου καί τράβηξες ἀπὸ τὰ οὐρμασμένα στήθια σου, πού χᾶιδεσαν τοῦ παναθύρι τὸ σανίδωμα, ἓνα τριαντάφυλλο καί μέ τὰ χιονολευκασμένα χεράκια σου μοῦ τῶριξες. «Κράτα το, μοῦπες, κράτα το καί ξέρε πὼς κρατᾶς ἐμένα. Βᾶλ' το μέσ στον κόρφο σου καί ξέρε πὼς μ' ἔχεις μέσ στήν ἀγκαλιά σου».

Τὸ μῦρισα... μέ πόνο τῶφερα στὰ φλογισμένα μου τὰ χεῖλια... τὸ φίλησῃ καί τῶδαλα στὸν κόρφο μου... «Σάν πού μυρίζε τὸ τραντάφυλλο αὐτὸ, μοῦ λές, ἔτσι μυρίζε καί ἡ νιότη μου· μύρισε το, μύρισε το πῶς καλά. Σάν ξεχάσης τὴ μυρωδιὰ του θά ξεχάσης καί τὴν ἀγάπη μου. Μύρισε το, μύρισε το πῶς καλά γιὰ νά θυμησῃ τὴ μυρωδιὰ του παντοτεινᾶ».

Τραβηχτηκες πῶς μέσα γιὰ τὴν ὥρα κείνη ἓνα τρομαχτικὸ πουλί γέμισε τὸν ἀέρα μέ τὸ παράπονό του. Ταραχτηκες καί μοῦπες· φοβοῦμαι αὐτὴ τὴ φωνή. Καί σοῦπα· εἶμαι κοντὰ σου.

Πρόβαλες τώρα πῶς πολὺ. Τὴν ὥρα κείνη τ' ἄστρο τῆς νύχτας εἶχε ζετρωπώσει ἀπὸ ἓνα μαῦρο σύγνεφο πού τῶκρυπτε κ' ἔρριξε τίς ἀχτίνες του ἀπάνω σου. Εἶσουν ντυμένη στ' ἄσπρα καί τώρα φάνηκαν χρυσᾶ. «Εἶσαι νεράιδα, σοῦπα, εἶσ' ὄμορφη, χρυσό μου» καί σὺ μ' ἓνα γλυκὸ χαμόγελο πού σιγανὰ σιγανὰ ἀνέβαινε στ' ὄμορφο σου προσωπάκι· «Γεννήθηκα γιὰ σένα τόσο ὄμορφη, μοῦ λές, ναι, γιὰ σένα».

Εἶδα πὼς τὴν ὥρα κείνη ἡ καρδιά σου δυνατὰ χτυποῦσε κι' ἀνεβοκατεβαζε καί φούσκωνε τὰ στήθια σου καί χλωμαίζε τὸ πρόσωπό σου. Κατάλαβα πὼς δυνατὴ φωτιὰ ἔκαιγε μέσα σου, φωτιὰ πού δὲ σβύνει μέ νερὸ, φωτιὰ πού καίγει καί δὲ φαίνεται. Κατάλαβα ἀπὸ τί ἔπασχες...

«Δὲν κατεβαίνεις κάτω;» σοῦπα.

«Μμ... θέλω, μὰ φοβοῦμαι», μοῦπες...

Ἐνας κρότος βιαστικῆς περπατηξιάς πάνω σὲ πετροστρωμένο δρόμο τᾶραξε τὴ μοναξιά· ἀθᾶ φύγω, μοῦπες, κ' αὔριο τὸ βράδυ στὸ γιαλό». Μὲ καληνύχτισες. «Γλυκὸ ὕπνο κι' ὄνειρα γλυκά», σοῦπα κι' ἀπὸ μακρὺν μέ τὸ λαφρὸ τοῦ μπάτη φύσημα σοῦστεῖλα τὸ πρῶτο φλογερὸ μου φίλημα...

Ὁ ἥλιος ἄρχισε γοργὰ νά τρέχῃ πρὸς τὴ Δύση· σὲ λίγη ὥρα θά κρυβότανε πίσω ἀπὸ τὰ μαῦρα τὰ βουνὰ καί θά κοιμοῦτανε σὲ βαθύ ὕπνο ἀποσταμί-